ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ ШЕСТА РЕДОВНА СЕССИЯ.

VI ЗАСѢДАНИЕ, ВЪ СРѢДА НА 31 ОКТОМВРИЙ 1884 Г.

(Начало въ 1 часа слѣдъ пладнѣ подъ предсѣдателството на г. Д-ръ Хаканов).

Предсѣд.: (Звъни.) Засѣданието се отваря.

Присѫтствуватъ въ засѣданието 40 души; отсѫтствуватъ съ отпускъ г. г. Тонжоровъ, Бракаловъ и Серафимовъ.

Г. Секретаръть ще прочете краткий протоколъ на миналото засѣдание.

Секр. Костовъ: (Чете го).

К. Величковъ: Като е кратъкъ протокола, разбира се, че неможе да искаме, да се искажатъ въ него много нѣща; нъ справедливо е, да се каже не само че съмъ предложилъ въпросътъ за разискване, но че съмъ исказалъ и своето мнѣние, т. е. че съгласно съ Ор. Уставъ и съ интереситѣ и правата на страната, Събранието трѣбва да се произнесе въ тази смисль, че разпущанието на Обл. Събрание не води съ себе си и разпущанието на Постоянний Комитетъ.

Предсѣд.: Има ли други нѣкой да направи бѣлѣжка? (Нѣма) Събранието приема ли протокола съ поправката на г. Величкова? (Приема.)

Има съобщения.

Секр. Костовъ: (Чете)

№ 3846, 30 Октомврий 1884 год.

Господине Предсѣдателю,

Имамъ честьта да Ви препроводя, заедно съ настоящето ми, за разглѣждание и одобрѣние въ уважаемото Обл. Събрание, 56 екземпляра отъ Бюджето-проекта за финанциалната 1885/86 година съ притуркитѣ му както и рапорта подъ № 4732 на Господина Директора на Финанциитѣ.

Приемете и пр.

Главний Управитель:

(подп.) **Г. Крьстевичъ.**

Началникъ на Канцеларията:

(подп.) **Н. Власаковъ.**

(Гласове: на надлѣжната комисия.)

Господине Предсѣдателю,

По домашни неизбѣжни нужди принуденъ съмъ да отсѫтствувамъ за нѣколко дни, вслѣдствие на което Ви моля да ми исходатайствувате отъ Почитаемото Обл. Събрание единъ отпускъ отъ десять дни, считаемъ отъ утрѣ.

Приемете и пр.

Представитель:

(подп.) **Златаровъ.**

Предсѣд.: Пристѫпяме на днев. редъ. На дневний редъ е: разискване на законопроекта за филоксерата.

Г. Секретарьтъ ще го чете членъ по членъ.

Д-ръ Янковъ: Азъ мисля, че ще бѫде нуждно да се поговори и принципиално по тоя въпросъ.

Предсѣд.: Да говори, който иска. (Никой не се яви.) Желае ли почт. Събрание, да се произнесе: приема ли по принципъ законопроекта? (Гласове: приема).

Секр. Костовъ: (Чете)

ЗАКОНОПРОЕКТЪ ЗА ФИЛЛОКСЕРАТА.

ГЛАВА I.—Предохранителни мѣрки.

Чл. 1. Запрѣщава се внасянието отъ вънъ въ цѣлата Область Източна Румелия на лозини, пръчки, листа, корени (кютюци) и всякакъвъ видъ гроздие; останки отъ лози, торове и вѣйки или подпорки употрѣбени въ лоза.

Комисията остава члена, както си е, слѣдъ като ся заличатъ въ него думитѣ „цѣлата Область“ и се впишатъ думитѣ „лозови“ предъ думата пръчки и думата „пресно“ предъ думата „грозде“.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ мисля, че въ първиятъ членъ вмѣсто: „запрѣщава се внасянието *отъ вънъ* въ цѣлата Область на лозени пръчки и пр.“ може да се каже на мѣсто думата „отъ вънъ“: „*отъ подозрѣнитѣ за филлоксерата мѣста*“.

Наботковъ: За това, дѣто говори г. Бояджиевъ, се спомѣнува по долѣ, че „внасянието и пренасянието въ Областьта и изнасянието изъ нея на изброенитѣ въ чл. 1 нѣща може да се позволи по предложение на Дир. на земледѣлието съ приказъ отъ Гл. Управ.“

К. Величковъ: Наистина тъй трѣбва и да бѫде, защото първиятъ членъ не дава никаква гаранция въ това отношение, и ако не се предвиждаше това въ 3 чл., кой ще гарантира, че нѣма да се внесатъ нѣща отъ заразенитѣ мѣста. Изключение може да стане само съ единъ приказъ, който да опредѣля, отъ гдѣ може да се внесе или пренесе.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ мисля при всичко, че отъ тоя бичъ страната се страхува твърдѣ много, и е нуждно да се зематъ мѣрки да се запазимъ отъ него; но да се запрѣщава всякое внасяние отъ дѣто и да било, имало ли причини за съмнѣние или не, това мисля, че не трѣбва да става. Отъ съмнителнитѣ мѣста, разбирамъ, но отъ всѣкѫдѣ да се запрѣти, ще бѫде много строго, ако остане тъй както е въ първийгъ членъ.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на Г. Бояджиева?

Хр. Златаровъ: Азъ мисля, че тукъ, въ тоя членъ комисията туря „пресно грозде“ и прави разлика между „пресното“ и „сухото“. Азъ не зная, каква разлика има между тия два вида гроздие въ отношение къмъ болестьта, и моля г. докторитѣ да ми дадатъ обяснения.

Д-ръ Янковъ: Искамъ думата.

Предсѣд.: Имате думата.

Докл. Д-ръ Янковъ: Искамъ думата, толкова ли строгость?

Предполага се, че сухото грозде въ своето приготовлявание претърпява нѣколко фази; то преминува презъ врѣли води, сушение и толкова други фази, щото му се отнематъ всичкитѣ тия нѣща, които можятъ да бѫдатъ заразителни. Особенно това животно, което съставлява филлоксерата се състави отъ (albumine) бѣловина, което на 60 градуса топлина се опича. За туй въ сухото грозде се разваля филлоксерата и нѣма страхъ да се пренесе въ лозията, защото то отива по бакалницитѣ, ахчийницитѣ и служи за употрѣбление на хората. Именно затова нѣма защо да се пазимъ отъ него и да спираме една търговия, за която не виждаме врѣда да съществува. По тия причини комисията само „пресното грозде“ запрѣщава, а не и „сухото“.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Тъй като въ 3 чл. има казано, че може да се гарантира до нѣкждѣ тоя страхъ, че може да се запази нашата Область отъ тая болѣсть по лозята, като внасянието и пренасянието на лозови пръчки и пр. става съ съгласното мнѣние на специалната комисия и приказъ отъ Гл. Управитель, то азъ оттѣглямъ предложението си.

Предсѣд.: Като г. Бояджиевъ оттегля предложението си, остава предложението на комисията. Приема ли Събранието предложението на комисията? (Приема).

Секр. Костовъ: (Чете).

Чл. 2. — Запрѣщава се тоже изнасянието и пренасянието изъ Областьта отъ едно мѣсто на друго на предмѣтитѣ показани въ членъ 1, когато се подозрѣва или докаже, че тѣ происхождатъ отъ заразени отъ филлоксерата мѣста.

Комисията заличава думата „изнасянието“ и оставя членътъ както си е.

Предсѣд.: Приема ли почит. Събрание по комисията? (Приема).

Секр. Костовъ: (Чете).

Чл. 3. — Внасянието и пренасянието въ Областьта и изнасянието отъ нея на изброенитѣ въ членъ 1 нѣща може да се позволи, по предложение на Д-ра на Земледѣлието и пр. и съ съгласното мнѣние на *Специялната Комиссия за Филлоксерата*, или постоянното й Отдѣление съ приказъ отъ Главний Управитель.

Въ тоя членъ комисията заличава думитѣ: „и изнасянието отъ нея“; сѫщо и думитѣ: „и съ съгласното мнѣние на специялната комисия за филлоксерата, или постоянното й отдѣление“.

(Приема се по комисията).

Секр. Костовъ: (Чете).

Чл. 4. — Билки, дръвчета, пръсть и други тѣмъ подобни произведения за разсадници, градини и пр. находящи се въ мѣстности заразени или подозрѣни да сѫ заразени отъ филлоксерата, не ще се допущатъ да сиркюлиратъ въ Областьта.

Комисията въ тоя членъ измѣнява изражението: „да сиркюлиратъ изъ Областьта“ съ изражението: „*да се разнасятъ изъ Областьта*“.

Г. Бѣлчевъ: Азъ мисля, че тука думата „билки“ е медицински терминъ и означава това което се разбира въ медицината „трѣви“; а тукъ се разумѣва за разсадъ. Намѣсто «билки и дръвчета» предлагамъ да се каже: „разсади и дръвчета“. Именно до колко знам по-добрѣ е, да се приеме това което предлагамъ, защото въ медицината нѣкой

пѫть се употрѣбляватъ корени, нѣкой пѫть листие и пр., за това за всичко да се каже „*разсади*“.

Докл. Д-ръ Янковъ: Ний зимахме въ общъ терминъ трѣви, каквито трѣви можатъ да растатъ. Въ друга смисль се разбира тукъ думата «разсадници» т. е. въ които се сѣятъ разни растения и цвѣтя за разсаждание. Азъ бихъ приелъ думата „разсади“ като по приятна отъ колкото думата «разсадници». А думата „билки“ да си остане.

Г. Консуловъ: И азъ намирамъ, че думата „билки“ означава трѣви. Тая речь изобщо значи трѣви, които служатъ за цѣрение. А по обясненията, които г. Д-ръ Янковъ даде, излиза, че не сѫ само трѣви за цѣрение; но въобще разни други трѣви, които растатъ. Затова по-добрѣ е да приемемъ вмѣсто „билки“ да се каже „трѣви“, тогава всѣки ще може да разбере това, което иска да каже съчинителя на закона. А „билки“ въ всѣкий случай значатъ трѣви цѣлебни.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на г. Бѣлчева?

К. Величковъ: Намѣсто „разсади“ да се каже „растения“?

Наботковъ: Тукъ думата „разсадници“ не е употрѣбена въ видъ на билки, а ако е употрѣбена така, азъ не зная. Билки споредъ мене е сѫщо название на всѣкакви трѣви. А колкото за думата „разсадници“ то може да я употрѣбимъ, ако тукъ е турена на мѣсто пипиниера; затова „разсадници“ трѣбва да си остане сѫщо.

К. Величковъ: Г. Наботковъ предлага намѣсто „билки“ и „разсади“ както предлага г. Бѣлчевъ, да се приеме „разсадници“. Разсадници е мѣсто, дѣто се произвождатъ „разсади“, а „разсади“ е растението, което се сѣе въ тия мѣста.

Г. Консуловъ каза, че думата „билки“ е исключително медицински терминъ. Ако г. Дир. при внасянието на тия растения разбира че филлоксерата може да се пренаса, както каза г. Консуловъ исключително, когато има билки, то немога да приема; нъ тукъ се разбиратъ съ тая дума всѣкакви растения, които влизатъ въ видъ на разсадници. Чл. 4 да остане така: „Разсади, дръвчета, прѣсть и други тѣмъ подобни произведения на разсадници, градини и пр.“, като се разумѣва думата „разсадници“ онова мѣсто, дѣто се правятъ „разсади“.

Ив. Найденовъ: Ний се впуснахме въ дълги разисквания по етимологията. Ако е да се каже: „разсади“ то по долу е казано какви произведения отъ „разсадници“ се разбиратъ. Тогава думата „разсади си нѣма мѣстото. Затова добрѣ ще бѫде да се приеме „растения и пр.“ и по тоя начинъ да се разбере всичко.

Г. Консуловъ: Това би било плеоназмъ, ако кажемъ: „растения, билки, дръвета и разсадници“. Затова трѣбва да видимъ, какво е искалъ да каже тоя който е написалъ думата „билки“. Той не е мислилъ трѣви за цѣрение, нъ е разбиралъ всѣкакви видове растения. Нъ ако кажемъ пакъ: „дръвчета и разсадници“, това не е достатъчно. Затова настоявамъ на моята поправка, щото намѣсто „билки“ да се тури „трѣви“. Не зная, до колко сѫ опасни тия нѣща за пренасяние на филлоксерата, нъ поне не би имало плеоназмъ и редакцията на закона ще бѫде по-добра.

Костовъ: За да се избѣгне всѣко прекословие върху тая дума, добрѣ ще бѫде ако г. Директора даде нѣкакви разяснения.

Я. Д. Матакиевъ: Г-да! Азъ мисля, че най-добрѣ е, да си остане „билки“. „Растения, разсади и трѣви“ не опредѣляватъ онова понятие на „билки“, каквото се разбира тукъ.

Г. Величковъ и други казаха, че не се разбиратъ трѣви, които медицината и баби-

тѣ употрѣбляватъ. Колкото зная, думата „билки“ у насъ си има значение само у такива обстоятелства, когато се употрѣблява въ медицината. До сега тъй поне мислимъ ний, че тя дава такова понятие само въ медицината, пъ до колко зная, тя не означава трѣви. Всички дрѣбни растения се казватъ билки и като е тъй, то трѣбва да остане както е въ члена. Може да бие въ очи, че е медицинска трѣва; пъ обширното понятие което дава тя, е много на мѣсто, и друга дума да я замѣсти, неможе да означава никъкъ това.

Д-ръ Янколовъ: Азъ не съмъ съгласенъ съ г. Величкова, защото ако вникнемъ въ значението на думата „билки“ ще се покаже, че тя значи „трѣва.“ Ако се каже „леленки“ значи трѣва, която трови риби. Има друга трѣва, която се казва „кочи били“. (Гласъ: пакъ е за цѣрь). По моето мнѣние тая дума „билки“ значи „трѣви“, така я е разбиралъ и съставительтъ на тоя законопроектъ. Може намѣсто „разсадници“ да се земе: „мѣсто за разсади“; това е по близско, и да се мине нататъкъ. (Гласове: изчерпанъ.)

Машевъ: За да се избѣгне всѣко разисквание по-нататъкъ предлагамъ на мѣсто: „билки и дрьвчета“ да се каже „всѣкакви растения за разсади.“ Въ това предложение се събиратъ и билки и дрьвчета, защо и двѣтѣ сж растения. Нататъкъ да си остане сжщото. (Гласове: вѣрно.)

Хр. Гендовичъ: Азъ не искахъ думата да говора по тоя въпросъ, защото не съмъ толкова компетентенъ, но като глѣдамъ, че много се продължиха разискванията и ако съ такива малки работи се занимаваме по толкова врѣме, то като имаме нѣколко законопроекти, ще се минатъ двата мѣсеца и нѣма да свършимъ никаква работа. Какъвъ отчетъ ще даваме ний на своитѣ избиратели? Да ли да се каже „разсадници“, „разсади или билки“ това не зная; но думата „разсади“ разбирамъ какво значи т. е. всичко, което се разсажда. Така да тълкуваме тукъ всѣки законопроектъ по 5—6 дни, мѣсецътъ ще се мине безъ да свършимъ нѣкаква работа. (Смѣхъ. Гласове: браво. Ирон. ржкоплѣскания. Други гласове: на предмѣта). Има други въпроси да се разглѣдватъ толкова деликатни, а нѣма да остане врѣме да се обърнемъ къмъ тия въпроси. Затова да се приеме „разсади“ и да бжде изчерпанъ въпросътъ.

Г. Груевъ: Отъ една страна имаме недоразумѣние върху значението на думата, а отъ друга обръщаме внимание на думата само, но не и на сжщността на тоя членъ. Тоя членъ предполага, че трѣбва да се запрещаватъ всѣкакви нѣща, които можатъ да пренасятъ филлоксерата. А какъ се пренася филлоксерата? Тя се пренася не само въ лози, но и съ околната прьсть дѣто ставатъ разсадници на лозя. Това е опасно и затова не трѣбва да се казва: «разсадници» или «разсади». Тукъ се касае за всѣкакви растения, които могатъ да растатъ въ лозята подозрѣни за заразени отъ филлоксерата. Подъ думата «билки» се разбира всѣкакви растения, трѣви, прьсть и пр. които трѣбва да се запрещаватъ. Тя е обща дума. Друго-яче, ако измѣнимъ тая дума може да пропустнемъ нѣкои билки, които можатъ да пренесатъ филоксерата отъ едно мѣсто на друго. Ако прибѣгнемъ до други законодатели, ще видимъ, че тая дума е обща за всѣкакви растения. (Гласове: изчерпанъ.)

Предсѣд.: Има двѣ предложения: първото на г. Бѣлчевъ на мѣсто «билки» да се каже «разсади» и другото на г. Величкова да се каже «всѣкакви растения», подкрѣпено отъ г. Груева.

Подкрѣпя ли се доправката на г. Бѣлчева? (Не.)

Втората доправка подкрѣпя ли се? (Да.)

Турямъ на гласуване членътъ заедно съ доправката на г. Величкова и моля, които сж за члена така, да станатъ прави. (Болшинство.)

Секр. Костовъ: (Чете) *Бѣлѣжка.* Билкитѣ и дрьвчетата, за които говори предидущий членъ, допуща се да сиркюлиратъ, ако коренитѣ имъ сж добрѣ очистени отъ прьстьта. Такива корени трѣбва да бждатъ покрити или обвити съ мъхъ или трѣва. Въ всяки случай тѣ трѣбва да бждатъ обвити съ платна или друго нѣчто така, щото да не пада ничто отъ тѣхъ и да могатъ свободно да се прегледватъ отъ надлѣжнитѣ власти.

Комисията заличава цѣлата тая бѣлѣжка.

Докл. Д-ръ Янковъ: Комисията заличи тая бѣлѣжка затова, защото зима мѣрки прямо законътъ, за да не би да ставатъ нарушения. Законътъ въ тая бѣлѣжка казва, че това което въ предидущий членъ се запрѣщава, може да се пусне да сиркюлира, но да бжде обвито, покрито и пр. Тогава каква гаранция има че филлоксерата неможе да се пренесе отъ едно мѣсто на друго? Комисията мисли, че ако има мѣрки, да ги има, ако ли не, да не бждатъ никакъ, и по тая причина комисията заличава всичката тая бѣлѣжка. Защото ако има злото трѣбва да има и строгость въ закона, инакъ неможе да се предположи, че неще има отстжпление отъ закона. Затова комисията махна тая забѣлѣжка. (Гласове: прието.)

Предсѣд.: Турямъ на гласуване бѣлѣжката. Моля които сж за нея да станатъ прави. (Никой не става.) Бѣлѣжката пада.

Секр. Костовъ: (Чете) Чл. 5. Престжпницитѣ на предидущитѣ четири члена се наказватъ съ глоба отъ 500—1000 гроша златни, и съ затворъ отъ 3—6 мѣсяца и уловенитѣ предмѣти се уничтожаватъ.

Комисията остава сжщий членъ съ измѣнение на срокътъ за затворъ намѣсто отъ 3—6 мѣсеци, тя приема отъ 1—3 мѣсеци.

Хр. Гендовичъ: Азъ не разбирамъ защо да се зима глоба отъ 500—1000 гр. (Гласове: да заразимъ цѣлата область? Предсѣд.: Моля не пресичайте г. оратора.) Имамъ ли право да говора или не? (Гласове: имашъ право.) Азъ ще ви кажа, че голѣма е глобата отъ 500—1000 гроша. Предлагамъ, да се тури глобата отъ 300—500 гр. и да се намали затвора споредъ както предлага комисията. Трѣба едно намаление.

Док. Д-ръ Янковъ: Хората които печалатъ пари, глѣдатъ да даватъ помалко. Но комисията нещя да направи това именно, защото както казахъ по-напредъ, закона трѣбва да има строгость, ако ли нѣма такава, никакъ да го нѣма. Затова комисията остави сжщата глоба, а намали затвора, който ще бжде по милость на Гендовичъ по-малъкъ. Колкото за глобата, който може да плати 500, може да плати и 1000, а който неможе да плати, за него е затвора и за това стана умѣгчение.

Предсѣд.: Турямъ на гласуване доправката на г. Гендовича. Моля които сж за нея, да станатъ прави. (Меншество) Пада.

Остава поправката на комисията. Турямъ я на гласуване и моля, които сж за нея да станатъ прави. (Нѣма възражения). Поправката на комисията се приема.

Секрет. Костовъ: (Чете).

ГЛАВА II. — За специалната комиссия и окржжнитѣ комитети за филлоксерата.

Комисията предлага: „За централната специална комисия за филлоксерата". (Прието).

Чл. 6. — При първо констатиране сжществуването въ Областьта или въ съсѣднитѣ ней страни на филлоксерата, ще се учрѣди въ Пловдивъ, по предложение на Д-ра

на Земледѣлието и пр. и съ приказъ отъ Главний Управитель, една комисия съ название *Специална Комисия за филлоксерата* въ съставътъ на която ще влазятъ:

а). Най-малко трима специалисти по Земледѣлието;

б). Най-малко трима Областни представители (депутати);

в). Най-малко двама доктори на Медецината;

г). Единъ Професоръ по Естественнитѣ науки;

д). Единъ Специалистъ Химистъ;

е). Единъ Инжинеръ или Кондукторъ по Мостове и Шоссета; и

ж). Най малко четирма земледѣлци, землевладѣлци или притежатели на лозя.

На всѣко засѣдание на Специалната Комисия, предсѣдателствува най-старий измежду присѫтствующитѣ членове. Секретарската длъжность се испълнява отъ двама отъ най-младитѣ ѝ членове.

Комисията предлага тоя членъ да стане така: „При първото констатиране на сѫществуването на филлоксерата въ Областьта, или въ съсѣднитѣ ней страни, Дирекцията на Земледѣлието и пр. учреждава една централна специална комисия за филлоксерата, съ колкото членове стане нужда въ Областьта, на която ще се възложи грижата съ мѣркитѣ противъ болѣстьта.

Устройството и фонкционирането на тая комисия ще се уреди съ единъ публично-административенъ правилникъ.

Докладчикъ Д-ръ Янколовъ: Нѣкои отъ почитаемитѣ събратия дадоха нѣкакъ моята специалность малко на смѣшка, нъ все пакъ азъ ще взема да поговоря по тоя въпросъ, безъ да се придьржамъ у това название. Комисията счете за нуждно да приеме само първата алинея, както се прочете, и то по тѣзи причини: Филоксерата както знаете, е едно животно, което опустоши цѣла Южна Франция. И откакъ се появи тази филлоксера, по поводъ на нейната ужасъ, направиха въ Франция единъ законъ, отъ когото настоящий законопроектъ е преводъ. Но отъ тогава насамъ отъ когато се състави тоя законопроектъ, станаха много измѣнения, и премахнаха се много взглядове върху филлоксерата; тѣзи измѣнения бѣха толкова силни, щото промѣниха видътъ и ходътъ на работата. При всичкитѣ тѣзи усилия въ Франция не е изнамѣрено още никакво радикално срѣдство противъ филлоксерата, защото тая болѣсть не е още извѣстна по естеството си. Освѣнъ това, Инжинери, Доктори и пр., както се предписва въ проекътъ, немогѫтъ у насъ да се намѣрятъ тъй лесно; нъ впрочемъ и въ Франция гдѣто има всичкитѣ тия членове въ комисията и тѣ не направиха почти нищо. Филлоксерата захваща да върви отъ Западъ на Истокъ и всичкитѣ усилия, да се ограничи или истрѣби бѣха излишни. Взглядоветѣ на днешното положение на филлоксерата сѫ съвсѣмъ други, и всѣкой день се промѣнява теорията и заедно съ нея и срѣдствата, които служатъ за предназвание отъ филлоксерата. За това комисията остава тѣзи подробности на страна, като се предвидѣ единъ членъ въ законопроектътъ, който дава право на Дирекцията на Земледѣлието и пр., щомъ се появи нѣкое зло, да вземе надлежнитѣ мѣрки, споредъ състоянието на работата. Съ по-голѣма бързина трѣбва да се работи въ такъвъ случай, за да се избѣгне или ограничи злото. За това прие комисията, да се дадатъ тия улеснения на Дирекцията да направи споредъ както види за потрѣбно и да учрѣди всичко, както се прави на другитѣ мѣста; а тази лукуриозна работа да се остави на страна.

Предсѣд.: Приема ли се предложението на комисията? (Приема се).

Секрет. Костовъ (чете членъ 7):

За улеснение дѣлата на Специалната Комисия за филлоксерата, ще се учредятъ въ всяки Окржгъ Комитети съ название *Окржжни комитети за Филлоксерата*, длъжность на които ще бжде да надзиратъ и изучватъ състоянието на лозята въ окржга, биле тѣ заразени или не отъ филлоксерата, да подаватъ рапорти за това на *специалната комисия* и да правятъ предложения за отмахване или ограничение на злото.

Докладчикъ Д-ръ Янколовъ: Азъ казахъ вече причинитѣ по-горѣ, по които се уничтожава тоя членъ.

Предсѣд.: Които сж за тоя членъ да станатъ прави.

К. Величковъ: Да не влизаме въ безполезни разисквания, доволно е, че се прие предложението на комисията. Съ приеманието на предидущий членъ, ний уничтожихме всичкитѣ други членове на тая глава. Комисията просто предоставя право на Дирекцията на Земледѣлието и пр., да учреди една комисия съ толкова клонове, колкото сж потрѣбни въ цѣлата Область и да опредѣли съ единъ Публично-Административенъ Правилникъ службата на тая комисия и на окржжний комитетъ. За това всичкитѣ членове отъ 7-й до 19-й не трѣбва да се гласоподаватъ.

Предсѣд.: Спорѣдъ Вжтрѣшний правилникъ на Събранието всѣкой членъ въ законопроекта трѣбва да се гласоподава. Приема ли Събранието членъ 7-й? (Пада).

Секретарь Костовъ (Чете):

Чл. 8. Въ състава на Окржжнитѣ Комитети по филлоксерата ще влазятъ:

а). Префекта или префектурний секретарь-началникъ, като предсѣдатель;

б). Единъ специалистъ по Земледѣлието;

в) Единъ учитель по Физиката или Естественнитѣ науки;

г). Областний или Окржжний Инжинеръ или кондукторъ на Мостоветѣ и Шосетата; и

д). Най-малко двѣ влиятелни лица отъ Окржга земледѣлци или землевладѣлци. (Пада).

Чл. 9. Членоветѣ нечиновници на Специалната Комисия и на Окржжнитѣ Комитети за филлоксерата служатъ безплатно, и за това длъжноститѣ имъ сж чисто почетни. (Пада).

Чл. 10. При окончателното обаче свършване на работата си, тѣ иматъ право на едно възнаграждение, количеството което се предлага отъ Д-ра на Земледѣлието и пр. а се удобрява отъ Частний Съвѣтъ. (Пада).

Чл. 11. Сжществуванието и работението на Специалната Комисия и на Окржжнитѣ Комитети за филлоксерата е неопредѣлено и зависи отъ нуждитѣ и обстоятелствата. (Пада).

Чл. 12. Най-малко петь члена отъ Спец. Комисия за филлоксерата, избирани отъ Д-ра на Земледѣлието и пр. съставляватъ нейното при Дирекцията на Земледѣлието и пр. *постоянно отдѣление*, което служи като съвѣтникъ на Директора за бързитѣ работи по филлоксерата и когато е невъзможно да се събере изведнажъ на засѣдание Специалната Комисия.

На Постоянното Отдѣление отъ Специалната Комисия предсѣдателствува Д-ра на Земледѣлието и пр. (Пада).

Чл. 13. Специалната Комиссия за филлоксерата засѣдава редовно въ Дирекцията на Земледѣлието и пр. презъ първото врѣме на появяванието въ Областьта на филлоксерата най малко два пжти въ мѣсяца, а въ случай на нужда тя засѣдава извънредно и колчимъ я покани за това Директорътъ на Земледѣлието и пр. (Пада).

Чл. 14. Веднаждъ въ годината обаче, и то прѣзъ първата половина на мѣсецъ Августъ, тя се събира на редовна сесия отъ 10 дни, въ която разисква всичко което й се подлага и на което не е било дадено слѣдствие и препоржчва на Правителството мѣрки противъ филлоксерата. (Пада).

Чл. 15. Окржжнитѣ комитети за филлоксерата засѣдаватъ редовно два пѫти въ седмицата и извънредно колчимъ има нужда за това. (Пада).

Чл. 16. Членоветѣ било на Специалната Комиссия било на Окржжнитѣ Комитети за филлоксерата иматъ право, колчимъ се премѣстятъ вънъ отъ сѣдалищнитѣ градове, на пѫтнитѣ и дневни разноски, плащаеми отъ областний бюджетъ.

Нечиновницитѣ членове на Специалната Комиссия и на Окржжнитѣ Комитети за филлоксерата получватъ пѫтни и дневни разноски съгласно членоветѣ 3 и 4 на Областний Законъ отъ 3 Февруарий 1883 г., нъ дневното имъ обезщетение не може въ никой случай да бѫде по-голѣмо отъ 25 гр. златни на день.

Чиновницитѣ членове на специалната комиссия и на окржжнитѣ комитети за филлоксерата получаватъ пѫтни и дневни разноски спорѣдъ предписанията за това на сѫщий горѣпомѣнатъ законъ. (Пада).

Чл. 17. Въ случай на нужда или на недостатъчность на специалиститѣ земледѣлци, нужни за доброто фонксионирание на специалната киммисия или на окржжнитѣ комитети за филлоксерата, Главний Управитель разрѣшава на Д-ра на Земледѣлието и пр. да ангажира потрѣбното число, за удовлетворение нуждитѣ. (Пада).

Чл. 18. Начина и подробноститѣ на дѣйствията на специалната комиссия и на окржжнитѣ комитети за филоксерата се опредѣлятъ чрезъ постановление на Д-ра на Земледѣлието и пр. одобрено отъ Частний Съвѣтъ.

Това постановление може да се измѣнява споредъ нуждитѣ и обстоятелствата. (Пада).

Чл. 19. Окончателнитѣ рѣшения върху мѣркитѣ противъ филлоксерата се зематъ отъ специалната комиссия или отъ постоянното нейно отдѣление при Дирекцията и сѫ испълними въ точно опредѣлени срокове, безъ право на възражение отъ страна на заинтересованитѣ страни.

Тѣзитo рѣшения преди да се приложатъ въ испълнение трѣбува да бѫдатъ удобрени отъ Частний Съвѣтъ на Главний Управитель. (Пада.)

Секрет. Костовъ (Чете):

ГЛАВА III Истрѣбителни и лечебни мѣрки противъ филлоксерата.

Комиссията предлага: „Истрѣбителни мѣрки противъ филлоксерата.“ (Приема се).

Секрет. Костовъ (Чете):

Членъ 20, който става 7 й:

Истрѣбителна мѣрка противъ филлоксерата е:

Искоренявание на кютюцитѣ на лозята и изгоряванието имъ съ горливи вѣщества като петролъ (газъ), катранъ и пр.

Тази мѣрка се приема само въ извънредни случаи, и то като го намѣри за нуждно специалната комиссия или постоянното й отдѣление.

Комиссията предлага думата „горливи“ да се замѣни съ думата „запалителни“, изражението „специалната комиссия“ да се замѣни съ *„централната специална комиссия“* и думитѣ: „или постоянното й отдѣление“ да се заличатъ. (Приема се).

Членъ 21-й, който става 8-й:

Мѣрки за постепенно лекувание на лозята отъ филлоксерата сѫ:

1-во. Поливание лозята съ вода submersion;

2-ро. Лекувание коренитѣ на лозитѣ съ химически тѣла като: Sulfure de carbone и sulfo-carbonat de potassium и други които би препорѫчила специалната комиссия.

Комиссията предлага тоя членъ да се замѣни тъка: „Мѣркитѣ за лѣкувание на

заразенитѣ отъ филоксерата лозя се опредѣлятъ и предписватъ отъ централната специална комиссия". (Приема се).

Чл. 23. За да се пристжпи къмъ прилагането на нѣкоя отъ горѣпомѣнатитѣ мѣрки, Окржжнитѣ комитети за филоксерата констатиратъ най-напрѣдъ сжществуването на филоксерата, на която сж длъжни да опредѣлятъ и рейона.

Предсѣдатель: Които сж за тоя членъ да станатъ прави.

Доклад. Д-ръ Янковъ: Понеже ний заличихме „истрѣбителни и лечебни мѣрки", то всичко трѣбва да се промѣни въ тоя видъ. И ако искате да ви доведа въ нетърпение, мога да ви разкажа, защо това да се заличи: Това стана по сжщитѣ причини по които изоставихме по горѣ, глава втора.

Ив. С. Гешовъ: Г да! Право да кажа, че азъ неглѣдамъ нѣщо общо между лечението на филоксерата, за което се измѣниха думитѣ по горѣ, и между начинътъ на констатирането на тая зараза. Членъ 23-й се касае за констатирането на болѣстьта, а не за лечението ѝ. (Чете членъ 23 й.) Значи, тамъ е именно сжщностьта на работата, понеже преди да се доде до излечението на болѣстьта, тя трѣбва да се констатира. (Гласове: има го въ глава четвърта.) Ако има по-нататъкъ такъво разпореждане въ предложението на комиссията, незная, понеже рапортътъ не е печатанъ. Ако има, тогава е другъ въпросъ. Но по тия съображения, по които предлага г. Докладчикътъ да се махне това, азъ мисля, че не е право.

Наботковъ: Азъ мисля, че комиссията е уничтожила тоя членъ за това, защото е предвидѣла единъ членъ, въ който се казва, че всичко това ще се уреди съ единъ публично-административенъ правилникъ. Слѣдователно и функциитѣ и дѣйствията на комиссията ще се опредѣлятъ въ тоя правилникъ и тамъ ще се предвиди, когато ще се констатира появлението на филоксерата. Така щото тоя членъ трѣбва да се уничтожи, както и горнитѣ.

Г. Консуловъ: Съ други думи ще кажа, че комиссията като е имала предъ видъ, че науката открива всѣки день нови срѣдства, съ които се бори противъ болѣститѣ, искала е да остави на правителството или на неговата комиссия, която ще ржководи приложението на тоя законъ, по-голѣмъ latitude при избора на тия срѣдства. За това тоя членъ, който говори, какъ да се констатира филоксерата, както и другитѣ членове, които говорятъ за лечението ѝ, даватъ по-голѣма широчина на дѣйствията на комиссията. А окончателно не могжтъ тѣзи срѣдства да се предвидятъ; това зависи отъ успѣхътъ на науката.

Доклад. Д-ръ Янковъ: Ний да не мислимъ, че ще можемъ много да направимъ съ тоя правилникъ, и по мое мнѣние не трѣбва да го вземаме толкова съ присърдце. (Смѣхъ.) Защо? Филоксерата, когато се появи, кръстиха я съ това име преди да я видатъ. Тѣ мисляха, че се намира въ кютюцитѣ на лозята една животинка, която пие мозъка и суши лозето. Търсиха нѣколко години и намѣриха най-сетне, въ какво се състои. Тѣ мисляха, че ще можатъ да я уничтожатъ съ Sulfure de carbone; или съ Potassium; но нищо не направиха съ това. Послѣ мислиха, че това животно хвърчи хилядо километра на далекъ, а по подиръ казаха, че било безъ крила и пр. и пр. Казаха тоже, че го имало по джбоветѣ и че всичкитѣ чепове на джбоветѣ произвождали такива бубулечки, които произвождали и тази болѣсть въ листоветѣ. Тъй щото не могатъ още добрѣ да се сгласятъ, какво нѣщо е филоксерата. Тѣ констатиратъ само едно зло, и това зло върви нѣколко километра на годината на напрѣдъ и уничтожава лозята, безъ да можиха всичкитѣ мѣрки, които до сега

сж извѣстни, да помогнатъ. Въ Франция има 82 или 90 департамента — забравихъ какъ учи Географията — тамъ обѣщаха сто хиляди франга възнаграждение на оногова, който намѣри едно срѣдство противъ това зло. И отъ 14 год. насамъ, занимавали сж се хиляди хора съ тоя въпросъ а нищо не сж намѣрили, и филлоксерата все работи отъ единий край до другий. За това комиссията съкращава всичко онова, което не отговаря на общото положение на въпросътъ, и ако нещо помогне сто на сто, то поне десеть на сто. Предоставя се право нататъкъ на оная дирекция, която има да се грижи за тази работа, да употрѣби всички онии срѣдства, които може би съ врѣме ще се откриятъ за уничтожението на филлоксерата. Понеже има срѣдство да се убиятъ толкова паразити, то може да се намѣри срѣдство и за това. Какво ще бѫде това срѣдство, то е другъ въпросъ. За това да се предостави свобода на надлежната дирекция, да може да употрѣби всичко, което е сьобразно съ врѣмето, съ духътъ и положението на науката. По тѣзи причини комиссията уничтожи нѣкои членове, които вече преминахме, а заличи и това което се намираше въ тоя членъ, именно: кой е компетентенъ да узнае филлоксерата въ нашата страна. По напрѣдъ трѣбва тази болѣсть да се изучи, инакъ какъ ще се констатира? За това се прие въ глава IV, че ако се забѣлѣжи въ нѣкое лозе, че захваща да жълтѣятъ или линѣятъ листата, то да испрати единъ человѣкъ тамъ за да констатира болѣстьта; слѣдователно глава IV предвижда рационалното разглѣдване на тая болѣсть.

Ив. Ст. Гешовъ: Одеве, когато се касаеше за унищожението на цѣли, редове членове относително устроението на централната комисия въ Пловдивъ и Департаменталнитѣ комисии, то Събранието се съгласи да ги унищожи, защото отдаде справедливость на заключенията на комисията по тоя въпросъ и понеже въпросътъ е такъвъ, върху който още никой не каза послѣдната дума. Въпросътъ може да се уреди споредъ нуждитѣ и обстоятелствата, и Обл. Събрание предвидѣ, че тогасъ трѣбва да се назначи тая комисия, когато стане нужда. Въ относително членъ 24 до 26-й не мога да се съглася да се уничтожатъ, защото забѣлѣжихъ, че тукъ не се касае за начинътъ, по който се цѣри филлоксерата, нито за начинътъ по който се констатира; тукъ е думата за онии распореждания, по които се даватъ на Централното Правителство свѣдения за сѫществуването на филлоксерата еди-гдѣ. Въ най-сѫществената часть на законопроекта е именно, какъ да се разпореди външната власть, щото правителството да знае, че има филлоксера; и за това тоя членъ казва, че когато се появи филлоксера, еди-гдѣ, то трѣбва да се съобщи на Дирекцията на Общитѣ Сгради, която ще опрѣдѣли онии распореждания, които трѣбва да се вематъ по случайното нахлуване на филлоксерата. Тѣзи членове, слѣдователно иматъ си една иерархическа стойность, и може да се оставатъ.

М. Ив. Маджаровъ: Отъ тѣзи забѣлѣжки, които направи Г. Гешовъ, се види, че тѣзи членове се повтарятъ: въ II глава се говори сѫщото. Въ глава IV е дума за частнитѣ лица, които се задължаватъ да обаждатъ на началникътъ, той на комисията и пр., тъй щото иерархический редъ е приповторенъ въ другата глава. Понеже нѣмамъ въ рѫцѣ тукъ рапорта на комиссията, незная какъ е направила по долу, пъ ми се види, че се повтаря, което обаче не е нуждно. Членъ 23-й съдържа срѣдствата, които можатъ да се махнатъ по сѫщитѣ мотиви, както се махнаха цѣроветѣ въ по-горнитѣ членове. Понеже предполагамъ, че ще има хора въ тази комисия, които знаятъ тоя принципъ, тогасъ съмъ съгласенъ, да се исхвърли онова, което се спомѣнува въ тоя членъ.

Предсѣд.: Тъй като нѣма ново предложение, турямъ на гласоподаване предложението на комисията т. е. да се исхвърли тоя членъ. (Станаха 24 души) Членътъ пада.

Секрет. Костовъ (Чете):

Чл. 24. — Врьху това тѣ подавать на специалната въ Пловдивъ комисия за филлоксерата чрѣзъ префекта рапортъ въ който като излагать подробноститѣ на заразата, давать мнѣнието си и правять своитѣ предложения за мѣркитѣ които трѣбува да се земать за ограничение или отмахване злото. (Пада).

Чл. 25. — Щомъ се получи въ Дирекцията такъвъ рапортъ, Директорътъ на Земледѣлието и пр. свиква веднага на засѣдание специалната комисия или въ случай на невъзможность, постоянното нейно отдѣление и я или го поканва да земе окончателно рѣшение врьху предложенията на окржжнитѣ комитети. (Пада.)

Чл. 26. — Окончателнитѣ рѣшения на специалната комисия врьху заключенията на окржжнитѣ комитети за филлоксерата, ся съобщавать на тѣзи послѣднитѣ отъ Д-ра на Земледѣлието и пр. чрѣзъ Префекта.

Окржжнитѣ комитети като земать дознание отъ рѣшенията и препоржкитѣ на специалната комисия и като удобрять начина по който тѣ трѣбва да се приложать въ испълнение, съгласно мѣстнитѣ условия и обстоятелства, поканватъ префекта да ги приложи въ дѣйствие въ най-непродължително врѣме. (Пада.)

Чл. 27. — Удобренитѣ отъ Частний Съвѣтъ на Главнийтъ Управитель рѣшения на специалната комисия за филлоксерата или на постоянното ѝ отдѣление се припознаватъ отъ всички власти, и притѣжателитѣ на лозя врьху които ще се прилагатъ предписванитѣ отъ комисията мѣрки, нѣматъ право на възражения.

Въ членъ 27-й който става 10-й, комисията предлага изражението: „специалната комисия“ да се замѣни съ: „Централната специална комисия“ и думитѣ: „или на постоянното ѝ отдѣление се исхвърлятъ“. (Приема се.)

Секретаръ (Чете):

ГЛАВА IV. — Задължение на частнитѣ лица и административнитѣ власти и атрибуции на Специалната Комисия и на Окржжнитѣ Комитети за филлоксерата.

Комисията остава заглавието така: „Задълженията на частнитѣ лица и Административнитѣ власти.“ (Приема се.)

Чл. 28. Чтомъ нѣкой съзрѣ, че въ лозето му или ся научи, че въ лозето на другиго се е появила филоксерата или забѣлѣжи нѣкое невирение на лозята или други нѣкои съмнителни знакове у тѣхъ, длъженъ е, най-късно въ три дни да съобщи това кмету на общината си, инакъ той се глобява отъ кмета съ 50 гроша златни за въ полза на общината.

Членъ 28 (11) се измѣнява тъй: щомъ нѣкой забѣлѣжи въ лозето си или въ лозето на други че се е появило нѣкакво невирение или други нѣкои съмнителни знакове, длъженъ е, най-късно въ три дни да съобщи това на кмета на общината си, инакъ той се глобява отъ кмета съ 50 гроша златни за въ полза на общината.

Маджаровъ: Азъ незная да говоря по тия въпроси, само искамъ да питамъ комисията, не вижда ли нѣкоя опастность въ туй, че ако нѣкой забѣлѣжва, че въ лозето на другиго се е забѣлѣжило нѣкакво невирение и ако не яви, то да плаща 50 гроша златни. Азъ вѣрвамъ, че сѣки отъ насъ и безъ да е съсѣдъ на лозието, ще направи то-

ва и безъ да го задължава закона, нъ тъй като познавамъ мнозина кметове, то вѣрвамъ, че ще поискатъ въ нѣкой случай несправедливо да глобяватъ хората.

К. Величковъ: Азъ мисля че може да остане този членъ безъ да разискваме понататъкъ. У насъ не живѣятъ сяки пѫть притѣжателитѣ на лозята въ това сѫще село, дѣто имъ е лозието, нъ често пѫти сѫ отдалечени; тогава сѣки съсѣдъ, който види, че лозието му е заразено, защо да не е задължень този човѣкъ който забѣлѣжи това нѣщо, да го извѣсти на надлѣжната власть, за да запази цѣлата Область отъ заразението; и защо да не задължаваме сѣкиго да извѣстява на кметството, което да зема надлѣжнитѣ мѣрки да не се расшири болѣстьта по-нататъкъ. Затова добрѣ ще направимъ да остане този членъ, така както си е той.

Предсѣд.: Тъй като предложението на Г-на Маджарова . . .

Маджаровъ (го прекъсва): Азъ ненаправихъ предложение, само забѣлѣжихъ, дали нѣма въ това нѣкоя опастность.

Ив. Ст. Гешовъ: Като зимахъ думата, ще кажа, че както г. Маджаровъ се опасява, че дѣйствително можатъ нѣкои кметове да оглобятъ хората и съ това да злоупотрѣбяватъ съ законътъ, тъй и азъ се опасявамъ, че тая наказателна часть на тоя членъ никога нѣма да се приспособи. Защото кой ще докаже, че еди-кой видѣлъ, че това лозе имало съмнителни знакове и длъженъ ли е самъ да исповѣда, че дѣйствително видѣлъ, и тъй да има кмета основание за глобяване. Ако се погледне отъ тая страна на рѫбота, трѣбва да стане нѣкое измѣнение въ тоя членъ, за да нѣматъ кметоветѣ възможность да правятъ злоупотрѣбления отъ тая власть; отъ друга страна да може да се считатъ за отговорни онния лица, които сѫ видѣли и не сѫ обадили. А инакъ никой никого неможе да осѫди.

Докл. Д-ръ Янколовъ: Законодателтъ е мислилъ, че всѣки е длъженъ да се заинтересува и да обади на надлѣжното мѣсто за това зло. За това именно и закона задължава морално всички, да пазатъ себе си и да пазатъ и другитѣ. Но отъ друга страна може да се каже, че какъ ще се констатира? Ето какъ: Въ крьчмата единъ аргатинъ, разсказва, че видѣлъ въ нѣкое си лозе, че то повѣхнува и не вирѣе, а отъ немарение не отива да обади на кметството. Нѣкои отъ онния които чуятъ можатъ да обадатъ. Но на аргатина въ такъвъ случай, трѣбва да се наложи глоба; защото това зло ще постигне послѣ не само него, но и другитѣ.

Г. Консоловъ: Азъ ще да обясня послѣднята дума на г. Д-ра Янколова. Не напраздно е предвидена тая глоба. Знаемъ хубаво, че всѣкждѣ инстинкта за самосъхранението и интереситѣ, които сѫ най-блиски до тоя инстинктъ, за насъ сѫ по-силни. Можа да приема, че селенитѣ отиватъ на лозята си и като забѣлѣжатъ, че има болѣсть, послѣдствие на която може да имъ се развалятъ лозята и да не може да съберътъ плодътъ имъ, събиратъ гроздето и не обаждатъ на кмета, а като знаятъ, че има такава голѣма глоба, тя ще ги застава да обаждатъ. Който е видѣлъ, трѣбва да обади, не е ли обадилъ, именно за това трѣбва кметоветѣ да налагатъ глоба; по тия причини нека си остане тоя членъ, както си е.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Комисията като е заличила, «че ако нѣкой съзрѣ филоксерата», много хубаво е направила, защото всички лица неможатъ да познаватъ какво е това животно филлоксерата. Нъ ако остане 50 гр. глоба, мисля че много случаи ще станатъ, дѣто хората ще се наказватъ, ако и да не заслужаватъ никакво наказание; невиреното става и отъ суша. (Гласове: нека обади). Добрѣ. Ако въ всѣки случай на не-

вирение се обажда на кмета, то послѣдний всѣки день ще отива да глѣда и да има постоянно главоболия отъ хората. Ще ходи да се намира на работа и да губи повечето си време само по праздни обикаляния по лозята. Дѣйствително безъ да има нѣкакво основание за налагание глоба, можатъ нѣкои хора да се накажатъ безъ причина. И чиновницитѣ ще бѫджтъ постоянно заняти да ходятъ по лозята и да глѣдатъ, има ли нѣщо или не. Това невирение, като е отъ много случаи, то и въ повечето отъ тѣхъ ще се налага несправедливо наказанието.

Докл. Д-ръ Янковъ: Опасяванията на г. Бояджиева сѫ справедливи, но това нѣма да се практикува сега, а въ врѣме когато болѣстьта би почнала да върлува. Въ нормално врѣме нѣма да фонкционира тоя законъ. Ако г. Бояджиевъ кажеше: „презъ врѣмето на филлоксерата“ азъ приемамъ.

Предсѣд: Приема ли Събранието предложението на комисията?

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ приемамъ това наказание отъ 50 гр., само да се добави, че то не се налага за друго невирение, а само за такова: „презъ врѣмето на филлоксерата“.

Предсѣд: Моля г. Бояджиева, да даде писменно предложението си, съгласно съ Вжтр. Правилникъ.

Приема ли Събранието поправката на комисията съ доправката на г. Бояджиева?

Ив. П. Герджиковъ: Неможа да се съгласа съ г. Бояджиева, защото филлоксерата не е като една епидемическа болѣсть. Една филлоксера дойде, опустоши и свършено. Тя не е такава болѣсть, която една година я има, а друга я нѣма. За това тая доправка си нѣма мѣстото.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Филлоксерата неможе въ цѣлъ свѣтъ да уничтожи лозята за една година. Трѣбватъ години до гдѣто се уничтожатъ въ една страна всичкитѣ лозя. Именно за това права тая доправка и който има невирение въ това врѣме, длъженъ е да обади.

К. Величковъ: Всички изказахме мнѣнието си върху тоя членъ, безъ да навѣдемъ това което става у нашитѣ селени. Нашитѣ селени живѣятъ като една челядь, едно семейство; всѣки день се срѣщатъ говорятъ си за нивитѣ, за лозята, вирѣятъ ли или не. Ний трѣбва да ги научимъ не само да говорятъ за тия работи, но и да обаждатъ на властьта, за да земе предпазителни мѣрки. А послѣдующий членъ е задължилъ кметътъ да съобщава доношенията на съселенитѣ си на Окол. Началникъ, че въ селото му може да има опастность. Злото е вече въ Видинско и ний рѣшаваме че 50 гр. било много нѣщо, да налагатъ кметоветѣ като глоба на онія, които не обаждатъ за невирението на лозята. Кметътъ се усѣща равенъ на всичкитѣ и нѣма да налага несправедливи глоби. Нѣма никакъвъ произволъ да стане. А за предпазване нашитѣ лозя отъ такова зло не е тѣжко да земемъ такива мѣрки. Трѣбва още по-строги. Когато дойде злото — всички ще се побъркаме.

Хр. Гендовичъ: Азъ мисля, че по разискванията на тоя членъ изгуби се врѣмето напразно. Азъ не бѣхъ въ тая комисия защото не съмъ нито филологъ, нито докторъ медицини; но практиката ще покаже, че за населението даже 5 гр. сѫ много, а колко повече 50. Когато се появи опастность и ако са заразатъ лозята отъ болѣстьта, то притѣжателитѣ имъ ще кажатъ на кмета и безъ глоба, само за да се избавятъ отъ това зло. Ще тичатъ още нощѣ да съобщатъ на кмета; за това предлагамъ да се уничтожи тоя членъ и никаква глоба да се не туря.

Предсѣд.: Турямъ на гласуване допрвката на г. Бояджиева. Които сж за нея да станатъ прави. (Пада).

Турямъ на гласуване предложението на комисията. Моля които сж за него да станатъ прави. (Приема се.)

Секрет. Костовъ (Чете):

Чл. 29. — Кметътъ е длъженъ да съобщава отъ своя страна донешенията на съжителитѣ си Околийскому Началнику тоже най-късно въ три дни, инакъ той се глобява отъ околийский началникъ съ 100 гроша златни.

Тоя членъ комисията го приема безъ измѣнение.

Г. Груевъ: Когато се правятъ нѣкои распореждания по испълнението на нѣкой законъ, то трѣбва да се взиматъ въ внимание лицата, които сж натоварени да испълняватъ тоя законъ и тѣ ще имать по-голѣма отговорность отъ частнитѣ лица. Въ предидущитѣ членове, които се приеха, налага се глоба на частнитѣ лица и то по 50 гроша златни, ако би да не явать на надлѣжнитѣ власти за сѫществуването на болѣстьта, а колко повече трѣбва да се задължава кметътъ и колко повече трѣбва да бѫде отговоренъ той, ако не испълни своята обязанность. Слѣдователно какъ може частното лице да се глобява съ 50 гр., а кметътъ само съ 100 гр.? Ако остане лесно наказанието, тогава може да излѣзе нѣщо, което никой не желае. Ако кметътъ се научи за сѫществуването на болѣстьта и не отиде да обади на надлѣжната власть, то злото може да се распространи по нататъкъ и може да се опропасти не само една цѣла община, нъ даже нѣколко общини. Инакъ ако нѣма строго наказание, не можемъ да се надѣемъ, че кметътъ ще испълни тоя законъ, защото той, може би, за 100 гроша, нѣма да отиде да си развали спокойствието, или може би, да има частенъ интересъ, да не се развали неговото лозе. За това азъ предлагамъ хилядо гроша за него наказание. (Гласове: о! о!). Недѣйте глѣда интереситѣ на единъ человѣкъ, когато се касае за общото добро!

Хр. Златаровъ: Твърдѣ справедлива е забѣлѣжката на г-на Груева, нъ той може да се удовлетвори и съ по-долния глоба, защото нашето население по нѣкогажъ не съзнателно подпада подъ тѣзи грѣшки, и не е желателно да бѫде глобата толкова строга. За това азъ предлагамъ да се тури: отъ сто до петстотинъ гроша глоба и въ стьпень на неговото немарение, да може сѫдилището да приложи отъ 100 до 500 гр. глоба.

Отецъ Тилевъ: Чини ми се, че като сподѣлямъ мнѣнието на г на Груева, и като имамъ предъ видъ че на онния престѫпници, които пренасятъ пръчки и такива работи, които се запрещаватъ, се възлага глоба отъ 500 до 1000 гроша, то нека се опредѣли сѫщата глоба и за кметътъ, който би направилъ едно престѫпление.

Г. Груевъ: Азъ предлагамъ отъ 250 до 1000 гр.

Директоръ П. Димитровъ: Азъ бихъ молилъ почит. Събрание, да не взима такива мѣрки, каквито предлагатъ предговорившитѣ г-да, до гдѣто цифрата на глобата не се опредѣли. Трѣбва положително да се каже колко глоба, защото инакъ трѣбва да се произнася сѫдилището, което ще да е много непрактично и нѣма да се постигне цѣлта, а инакъ може Началникътъ самъ да глобява.

Г. Груевъ: Членъ 26-й казва, че глобата се налага отъ Околийский Началникъ, слѣдователно законътъ като дава такъво право на Околийский Началникъ, то не трѣбва да се боимъ, че трѣбва да се търси сѫдилище. Тая глоба може да бѫде по-горня, или по-долня, и все пакъ може да я налага Околийский Началникъ, безъ да пита сѫдилището, защото законътъ го тъй опредѣлява

Предсѣдатель: Турямъ на гласуване членъ 29-й който става 12-й съ доправката на Г. Груева. Които сѫ за него да станатъ прави. (Пада). Доправката на Г. Златарова гласи отъ 100 до 500 гр.

Хр. Гендовичъ: Азъ не зная, защо да бѫдемъ толкова щедри да глобяваме хората съ 500 до 1000 гроша. Ако хване нѣкой да глоби насъ съ 10 гр., то ще хванемъ да викаме на цѣлий свѣтъ. За това предлагамъ, да се оставятъ 100 гр. и даже тѣзи 100 гр. сѫ много.

Предсѣдатель: Които сѫ за поправката на Г. Златарова отъ 100 до 500 гр. да станатъ прави.

Докладчикъ Д-ръ Янковъ: Комисията приема отъ 250 до 500 гроша.

Предсѣдатель: Това е ново предложение на комисията. Които сѫ за това ново предложение, да станатъ прави. (Болшинство).

Секрет. Костовъ: (Чете) Членъ 30-й, който става 13-й:

Околийский Началникъ съобщава Префекту въ най-кѫсо врѣме доношенията на кметоветѣ отъ околията си.

Префекта отъ своя страна съобщава доношенията на Околийскитѣ Началници както на Окрѫжний въ Окрѫга му комитетъ, тъй и на специалната комисия въ Пловдивъ, чрѣзъ Д-ра на Земледѣлието и пр.

Комисията предлага първата алинея на тоя членъ да бѫде така: «Префекта отъ своя страна съобщава доношенията на Околийскитѣ Началници на мѣстната комисия, ако има такава, както и на централната специална комисия за филоксерата».

П. Наботковъ: Макаръ и да съмъ членъ на комиссията, пакъ имамъ да направя една забѣлѣжка, да се измѣни алинеята относително по-скорошното съобщение на централната комиссия. Азъ предлагамъ, да не се съобщава на Префекта, нъ направо на мѣстната, или централната комиссия съ телеграмма. Защо да ходи человѣкъ да бави работата, като съобщава по-напредъ на Префекта и той по нататъкъ? Тукъ има бърза нужда. И даже комиссията заличи, че нетрѣбва да се извѣстява на Дирекцията, нъ направо на комиссията; тъй щото, като се заличи една стъпень, азъ сега предлагамъ и тая да се уничтожи.

К. Величковъ: Въ допълнение на думитѣ на Г. Наботковъ, азъ ще кажа, че трѣбва да се съобщава въ сѫщото врѣме на префекта и на мѣстната комиссия съ телеграмма и да се каже: „Околийский началникъ съобщава *веднага*“; защото има телеграфъ на расположение, то може въ сѫщото врѣме и на единий и на другий да се съобщи.

Предсѣдатель: Понеже предлагате съвършенно новъ членъ, то моля да го напишете. (Написва го.)

Секрет. Костовъ (чете поправката):

Чл. 13. Околийский Началникъ съобщава веднага доношенията на кметоветѣ на Префекта и въ сѫщо врѣме на мѣстната, ако има такъва, и на централната специална комиссия за филлоксерата.

Докладчикъ Д-ръ Янковъ: Комиссията приема.

Предсѣдатель: Приема ли се тази поправка. (Приема се).

Секрет. Костовъ (Чете):

Чл. 31. Най-малко двама делегирани членове на Окрѫжний Комитетъ, единий отъ които трѣбва да бѫде инжинера или кондуктора на Окрѫга, а другий специалистъ земле-

дѣлецъ, се отправятъ, най-късно въ три дни отъ деня на съобщението на Префекта, на мѣстото на появяването на филлоксерата и наедно съ кмета или старейтѣ на общината и притѣжателитѣ на лозята изучватъ и опредѣлятъ:

а) Произхождението на злото.

б) Числото и пространството на заразенитѣ лозя; качеството на земята и други мѣстни обстоятелства и подробности, и зематъ и мнѣнието на притѣжателитѣ за мѣркитѣ които би употрѣбили доброволно за ограничението и нераспространението на злото.

Тѣзи изслѣдвания на делегатитѣ на окржжний комитетъ се подлагатъ на разискване въ засѣдание на цѣлий съставъ на комитетътъ.

Комиссията уничтожава тоя членъ, както и членоветѣ: 32 и 33 й.

Докладчикъ Д-ръ Янколовъ: Комиссията уничтожи тия членове по сжщитѣ съображения, които повторихъ за уничтожението на членоветѣ 7 й до 19-й, както и надолу се уничтожиха нѣкой членове, по сжщитѣ тия причини: понеже се предостави на Дирекцията да предвиди това въ правилникътъ, когато се разглѣда въпросътъ по належаща нужда.

Предсѣдатель: Които сж за чл. 31-й да станатъ прави. (Пада).

Секрет. Костовъ (Чете):

Чл. 32. Резултатитѣ отъ тѣзи разисквания се съобщаватъ на Префекта, който ги съобщава чрѣзъ Д-ра на Земледѣлието и пр. на специалната въ Пловдивъ комисия или въ нейно отсжтствие на постоянното й при Дирекцията отдѣление. (Пада).

Чл. 33. Щомъ специалната комисия за филлоксерата или нейното постоянно отдѣление получи доношенията на окржжнитѣ комитети за които (доношения) се говори въ предидущитѣ два члена, тя дѣйствува съгласно чл. 25 и 26. (Пада).

Чл. 34. Разноскитѣ за прилагането въ дѣйствие на истрѣбителната мѣрка предвидена въ чл. 20 се теглятъ отъ Правителството.

Членъ 20-й казанъ въ тоя членъ се замѣнява съ чл. 7-й. (Приема се).

Чл. 35. Ако отъ прилагането отъ тази мѣрка се причинятъ поврѣди и на околнитѣ незаразени лозя или други имущества въ такъвъ случай притѣжателитѣ на такивато имоти иматъ право на обезщетение споредъ членоветѣ 39 и 40.

Въ тоя (35) членъ, който става 15-й, комисията замѣнява членоветѣ: 39-й и 40-й съ 19—20. (Приема се).

Членъ 36-й, който става 16-й:

Ако специалната комисия предпише нѣкоя отъ церителнитѣ мѣрки предвиждани въ чл. 22, това се извършва на разноски на притѣжателитѣ и подъ надзора на властитѣ.

Тоя членъ комисията приема безъ измѣнение, само чл. 22-й спомѣнжтъ въ него го замѣнява съ чл. 19-ий. (Приеме се).

ГЛАВА V. За обезщетенията.

Членъ 37-й, който става 17-й:

Обезщетение се дава само когато се прилага истрѣбителната мѣрка предвидена въ чл. 20.

Тоя членъ комисията приема съ замѣстване само на чл. 20 й съ чл. 7 й. (Приема се).

Членъ 38-й, който става 18-й:

Иматъ правo на обезщетение само прямо съсѣднитѣ притѣжатели на неза-

разени отъ филлоксерата лозя или други имущества повредени отъ тази мѣрка и притѣжателитѣ на лозята, върху които се прилага истрѣбителната мѣрка.

Тоя членъ комисията приема, съ изключение на думитѣ: „прямо съсѣднитѣ“.

Доклад. Д-ръ Янковъ: Комисията заличи думитѣ: „прямо съсѣднитѣ“, защото мисли, че има право и такъвъ притѣжатель на обезщетение, който е но надалечъ отъ заразено лозе, ако би да стане нужда да му се изкопае; въ такъвъ случай и то трѣбва да се заплати. Може и 2—3 километра на около заразеното да е разорено лозе, било по причина, че е хвъркнѣла въ него искра, когато да запалватъ заразеното и пр.; за това притѣжательтъ трѣбва на всѣки начинъ да се възнагради. (Гласове: съгласни).

Предсѣдатель: Приема ли се тоя параграфъ? (Приема се).

Секр. Костовъ (чете) Членъ 39-й, който става 19-й:

Размѣрътъ на това обезщетение се опрѣдѣля отъ Окржжний Комитетъ за филлоксерата наедно съ единъ членъ отъ Окржжната Комисия, двама старей отъ общината въ землището на която е станала повредата и въ присжтствието на заинтересуванитѣ притѣжатели.

Тѣзи послѣднитѣ нѣматъ право на възражение противъ рѣшенията на Окржжний Комитетъ, колкото ся относи до мѣрката и начинътъ за прилагането ѝ въ дѣйствие; ъ ако тѣ сж недоволни отъ опрѣдѣленото обезщетение, иматъ право да се отнесатъ до Окржното Административно Сждилище за да успорятъ правото си.

Въ тоя членъ комисията замѣнява думитѣ: „Окржжний Комитетъ за филлоксерата“ съ: „предвиденитѣ въ членъ 6-й комисии“. (Приема се).

Членъ 40-й, който става 20-й:

Обезщетението предвидено въ предидущитѣ членове се дава само върху половината отъ стойностьта на имуществата, върху които е била приложена истрѣбителната мѣрка. Сжщо така то се дава и върху половината отъ стойностьта на повредитѣ, причинени на имуществата на прямо съсѣднитѣ притежатели както е казано въ членоветѣ 37 и 38.

Оцѣнението на имуществата и на повредитѣ се извършва отъ Окржжний Комитетъ въ състава му предвиденъ въ чл. 39.

Въ тоя членъ комисията заличава думитѣ: „прямо съсѣдни“; членоветѣ 37-й и 38-й замѣнява съ 17-й и 18-й, а послѣднята му алинея: „Оцѣнението на имуществата и на повредитѣ се извършва отъ Окржжний Комитетъ въ състава му предвиденъ въ чл. 39“, уничтожава (Приема се)

Предсѣдатель: Това е предвидено въ чл. 14.

К. Величковъ: Има ли такъвъ членъ? (Гласове: 39-й членъ).

Секрет. Костовъ: (Чете) членъ 41-й, който става 21.

Отъ опрѣдѣленитѣ обезщетения и за двата горѣпомѣнати случаи, едната третя се дава отъ Областний, едната третя отъ Окржжний и едната третя отъ Общинский бюджети.

Тоя членъ комисията измѣнява така: „Отъ опрѣдѣленитѣ обезщетения, се дава тритѣ четвъртини отъ Областний и едната четвъртина отъ Окржжний бюджетъ“. (Приема се).

Членъ 42-й, който става 22-й:

За тази цѣль Правителството, Окржга и Общината предвиждатъ въ бюджетитѣ си, по слѣдуемий рѣдъ, съотвѣтствующи на нуждитѣ кредити.

Въ тоя членъ комисията замѣнява думата: „Окржга“ съ думата: „Окржзитѣ“; а думата „Общината“ заличава.

Ив. Ст. Гешовъ: Азъ предлагамъ, да се уничтожи тоя членъ, така като въ Областний или Окржжнитѣ бюджети има предвидени суммы, за въ извънреденъ случай, отъ които може да се черпи въ такива случаи.

От. Тилевъ: Нѣма да врѣди, ако си сѣди.

Предсѣдатель: Които сж за, да си остане членътъ съ поправката на комисията, да станатъ прави. (Приема се).

Секрет. Костовъ (Чете):

ГЛАВА VI. Послѣдни распореждания.

Членъ 43-й, който става 23-й:

Дирекцията на Земледѣлието, Търговията и Общитѣ Сгради се задължава да публикува отъ врѣме на врѣме и съобразно съ нуждитѣ, наставления противъ филлоксерата, които би счела за нуждни и полезни за населението.

Тоя членъ комисията приема безъ измѣнение. (Приема се).

Членъ 44-й, който става 24-й:

Дирекцията на Земледѣлието и пр. обнародва ежегодно въ особна книга всички дѣла на специалната комисия и на окржжнитѣ комитети за филлоксерата.

Въ тоя членъ комисията заличава думитѣ: „въ особенна книга"; къмъ думата: „специалната", притуря думата: „Централна"; а изражението: „и на окржжнитѣ комитети" замѣнява съ: „и нейнитѣ клонове". (Приема се).

Членъ 45-й, който става 25-й:

Съ испълнението на настоящий законъ се натоварятъ всички Административни Полицейски и Жандармерийски власти. (Приема се.)

Хр. Гендовичъ: Предлагамъ 10 минути отпускъ.

Предсѣдатель: Подкрѣпя ли се предложението на г. Гендовича? (Гласове: Да.) Давамъ 10 минути отпускъ.

(Слѣдъ отпускъ).

Предсѣдатель: На втори дневенъ рѣдъ е прочитанието рапорта на законодателната комиссия. Моля г-нъ Докладчикътъ по законопроектътъ на Дирекцията на Правосждието, да заеме мѣстото си.

Докл. Матакиевъ (Чете):

РАПОРТЪ на комиссията за разглѣждание законопроекти происходящи отъ Дирекцията на Правосждието върху *Законопроекта за Ипотекитѣ*.

Господине Предсѣдателю и Г-да Представители.

Комиссията за разглѣждание на законопроектитѣ представени отъ Дирекцията на Правосждието, въ три свои засѣдания отъ 29, 30 и 31 Октомврий, разглѣжда и обсжди препратений ней законопроектъ за *ипотекитѣ*. При всичкото всестранно обсжждание, комиссията не направи почти никакви измѣнения, и това е по тая причина, че този законопроектъ внесенъ миналата година въ Областното Събрание и разглѣжданъ отъ комиссия, на която по-вечето отъ членоветѣ бѣха сжщитѣ, които и тази година съставляватъ сжщата комиссия, а при това тазъ годишний проектъ, отъ когото сж отнели членоветѣ относящи сж до привилегиитѣ, противъ които членове е направено възражение отъ страна на В. Порта, е претърпялъ въ другата си часть незначителни измѣнения, които комиссията тоже прие.

И така членове: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 и 17 комиссията приема безъ измѣнение.

Членъ 18-й комиссията приема съ слѣдующитѣ измѣнения:

Първата алинея да се направи въ двѣ алинеи, отъ които първата да свършва съ „*ипотекуванитѣ имущества*“. Въ втората да захваща съ: „За извършването на вписването“ и пр. Въ тази втора алинея послѣ думата „*вѣрителътъ*“ да приложи думитѣ: „*Самъ или чрѣзъ другиго*“ и въ послѣдний рѣдъ на тая алинея да се замѣни думата „*отъ него*“ съ: „*отъ самий вѣритель*“ Членове отъ 19-й до 52-й (включително) се приематъ безъ измѣнение.

Въ чл. 53 Комисията предлага да се промѣни думата «*безплодно*» съ: — «*неудовлетворително*».

Членове отъ 54 до 63 (включително) се приематъ безъ измѣнение.

Въ чл. 64-й въ послѣдний рѣдъ думата „*за петнадесятгодишно*“ да се замѣни съ думата „*отъ законътъ*“.

Тия сж, г-да представители измѣненията, които комисията намѣри за добрѣ да направи въ този законопроектъ. При това тя явява, че въ законопроекта има нѣколко типографически погрѣшки, които не сж забѣлѣжени тукъ, но върху които ще се обърне вниманието на почитаемото Обл. Събрание при разискването законопроекта членъ по членъ.

Предсѣдатель на комисията:

(подп.) *Г. Груевъ.*

Докладчикъ: (подп.) *Я. Д. Матакиевъ.*

Предсѣд.: Желае ли почит. Област. Събрание сега да се произнесе по принципъ върху този проектъ, или да се отложи за бѫдѫщий дневенъ рѣдъ? (Приема се). Изцѣло се приема сега. а за второто разискване туря се на бѫдѫщий дневенъ рѣдъ.

Докл. Калатиновъ: Комисията по работи на Дирекцията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла по поводъ на заявлението на г-на Лилова разглѣжда въпросътъ: да ли онѣзи лица които сж избрани за депутати отъ нѣкои коллегии и сж прогласени отъ префектурата, но изборитѣ имъ не сж още потвърдени отъ Върхов. Сѫдилище, иматъ право да засѣдаватъ въ Област. Събрание или не? Това както помнятъ почитаемитѣ представители бѣше заявление испратено до комисията за Вѫтрѣшнитѣ Дѣла. Комисията се занима всестранно съ този въпросъ и го рѣши въ отрицателна смисъль, т. е. че такива лица, които сж избрани за представители и прогласени отъ префектуритѣ, но изборитѣ имъ не сж още потвърдени отъ Върхов. Сѫдилище, не можатъ да засѣдаватъ въ Събранието. Причинитѣ, които накараха комисията, да рѣши въпросътъ въ тази смисъль, бѣха слѣдующитѣ:

1) 75 членъ на Орган. Уставъ казва, че позволителнитѣ писма на избранитѣ кандидати се провѣряватъ отъ Върх. Сѫдилище. това сѫщето казва членъ 11 първа притурка на закона за изборитѣ, отъ които членове слѣдва, че до когато избора на едно лице избрано за представитель не бѫде подтвърдено отъ Върхов. Сѫдилище, до тогава това лице неможе да се счита като представитель, но само като кандидатъ за представитель. До това заключение комисията дойде предъ видъ и на това още обстоятелство, че само Област. Събрание, е предрѣшило този въпросъ, въ първия членъ на вѫтрѣшния си правилникъ който казва: «Слѣдъ отварянието на Област. Събрание приврѣменно бюро съставено споредъ членъ 90 на Орган. Уставъ, преглежда пълномощнитѣ на новитѣ членове, дали сж рѣдовни и провѣрени споредъ членове 74 и 85 на Орган. Уставъ или не. Ако нѣкои пълномощия се намѣратъ нередовни или не провѣрени, то те се препращатъ на Главний

Управитель съ изложение на причинитѣ за неприеманието имъ, и представителитѣ, които носатъ тия пълномощия, немогжтъ да зематъ участие въ засѣданията, до гдѣто не представятъ редовни или провѣрени пълномощни», отъ което слѣдва че всѣки, за да влезе въ оградата на Събранието, трѣбва да представи пълномощно, че негова изборъ е утвърденъ. Правилника изрично казва: *че непременно трѣбва да му бжде провѣренъ избора отъ Върховното Сждилище за депутатъ.*

Ето кои сж г-да представители основанията, които сж накарали комисията да рѣши въпросътъ въ отрицателенъ смислъ. Желае ли Събранието днесь да се произнесе? (Гласове: утрѣ).

Д-ръ Янколовъ: Азъ бихъ молилъ, щото този въпросъ да предшествува разискването закона за Ипотекитѣ

Предсѣд.: Сега не се наржда дневний рѣдъ. — Г-нъ Янколовъ има думата да развие своето запитване.

Д-ръ Янколовъ: Г-да, въпросътъ, съ когото съмъ се наелъ, надминува до некаде моитѣ сили, нъ, азъ ще се постарая да докажа, какво искамъ да запитвамъ, и ще помоля, да ми дадехте надлежното внимание.

Преди обаче да влеза въ разискването на въпросътъ, ще попрося, да ми се дозволи да цитирамъ нѣкои членове на Органический Уставъ, за да възстанова почвата, на която искамъ да разисквамъ. Уставътъ има членове 16, 17 които се отнасятъ до моето запитване, а има тоже членове 196 и 197, които казватъ. че Источна Румелия зема участие въ общитѣ разноски на империята, за които плаща $^3/_{10}$ отъ своитѣ приходи, и после запазени сж приходитѣ отъ гюмрюкътъ, пощата и телеграфътъ за империята. Провинциялната администрация на финанситѣ плаща тоже извѣстна часть приходи, споредъ расположението на Органический Уставъ. Отъ друга страна казва: че отъ точка зрѣние на службата и на дисциплината служащитѣ чиновници въ пощитѣ и телеграфитѣ, които се касаятъ до интереситѣ на съобщенията на страната, зависятъ отъ Генераль-Губернатора, който е представитель на централната власть. Други членъ има още, който казва: че нѣма никакви гюмрюци между Источна Румелия и провинциитѣ на империята. Вследствие на това произведенията на Источна Румелия и стокитѣ, които се изнасятъ изъ нея, иматъ свободно внасение и свободно циркулирание въ другитѣ провинции, тѣ се внасятъ или изнасятъ взаимно безъ никакво земание на налози. Отъ тѣзи членове излазя това, че естественно провинцията е длъжна да отдаде приходитѣ отъ пощитѣ и телеграфитѣ и отъ гюмрюкътъ на В Порта. Има и другъ членъ, който постановлява, че 500,000 гр. се внасятъ като заплата срѣщу гюмрюкътъ, който приема провинцията въ счетътъ. Ще каже че онова, което има право да зема империята, зема си го. Отъ пощитѣ и телеграфитѣ колкото милиони даватъ доходъ за тимбри, отъ тѣхъ половината зема В. Порта и половината остава за провинцията; за това казвамъ, че за което си има право зима си го. По-нататъкъ другъ членъ казва за пушки и барутъ и други тѣмъ подобни, които служатъ за провинцията, сж подъ надзора на Генералъ Губернатора на Областьта, който е представитель на централната власть. Послѣ иде членъ 197 който казва:

Нѣма никакви митарници между Источна Румелия и другитѣ области на царството.

По това произведенията на Источна Румелия и стокитѣ, които се изнасятъ изъ нея, иматъ свободенъ достжпъ и обикалятъ свободно по всички други области; и взаимно произведенията на всички други области и стокитѣ, които се изнасятъ изъ тѣхъ, иматъ свободенъ достжпъ и обикалятъ свободно Источна Румелия.

Слѣдователно да видимъ сега запитването което ще направя: има ли граници или не, между нашата Область и другитѣ провин. на Турция? По мое мнѣние има граници и това трѣба да ни се каже, да знаемъ какво да вършимъ. Въ първата сесия Портата по иска да наложи инспектори по гюмрукътъ, тия чиновници да дохождатъ отъ Цариградъ и да глѣдатъ, какво вършимъ по тази часть. Г-нъ Гешовъ, тогавашенъ депутатъ, направи запитване и разви въпросътъ много ясно, на ума ми е още въ прѣсна памятъ, какво рѣшение взе Област. Събрание: че на В. Порта никой членъ отъ Орган. Уставъ не и' дава право да праща чиновници за наглѣждание на онѣзи работи, тъй като се събиратъ данъцитѣ отъ насъ и се плаща на сѣко 31 число на мѣсеца. Областното Събрание взе тогава рѣшение твърдѣ законно, и тя никакъ неможа да възрази; ако да бѣше възразила трѣбваше да дойде въпросътъ пакъ на чреда и да се разисква.

Тѣзи работи като приемемъ, остава да видимъ какъ е работата въ сѫщность Европейскитѣ дипломати, които наложиха Орган. Уставъ, — този тѣхенъ калпакъ на нашитѣ глави — казватъ, че правимъ часть отъ империята. А какво нѣщо е граница? Граница е тамъ дѣто като отиваме отъ една страна на друга искатъ да ни видатъ пашпорта и трѣбва да платимъ мито. Ако нѣма това то нѣма и граница. Ако ние отидемъ въ Турско, то ще ни праватъ хиляди шикания, относително пашпортитѣ: ето ви една граница. А втората главна граница вижда се въ това, че ако единъ човѣкъ отъ тукъ тръгне да изнесе малко стока отъ нашата провинция и като стигне на границата казватъ му при излизание или влизание: тукъ има контрабанда, ще тя глобимъ; ви нещѣхте моя човѣкъ да надзирава вашитѣ митници, затова каквото и да вършите, то всичко което ви изнасяте може да се счита за контрабанда. И трѣба да му се наложи двоенъ данъкъ, а стоката да се секвестира. Ако испратимъ отъ тукъ една бъчева за Едирне, то ще платимъ право за фабрикатъ. А после въ Едренский Вилаетъ ще зематъ 24 пари текущи за една ока вино, а за ракия гюмрукъ 48 пари златни; защото тая стока е контрабанда и трѣбало да се щрафира съ двоенъ гюмрукъ.

Гдѣ остава тогава нашето съучастие на империята, гдѣ остава тогава, че нашата провинция нѣма граници съ другитѣ провинции на империята? Това е чисто произволъ на хората, които не разбиратъ нито своитѣ нито нашитѣ интереси. Азъ ще се постарая по-нататакъ да обясня работата, когато присѫтствува почитаемото правителство да каже, какво мнѣние има то върху това, защото зная че една и половина година не го е болѣла главата за тази мѣрка и за оплаквание на търговцитѣ: да ли е направило нѣщо или въобще какво е извършило или какво мисли да извърши?

Д-ръ на Фин.: Въпросътъ, който разви Г-нъ Карловский депутатъ за даждието, което се зима за нашитѣ вина и ракии въ империята, е въпросъ отъ голѣма важность. Този въпросъ сѫществува отъ началото на установлението на тази Область. Въ Дирекцията на Финанцииитѣ е имало купъ книжа по този въпросъ, нъ тъй като зема на себе си този въпросъ Дирекцията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, а послѣ самия Главенъ Управитель, то желая да се отложи този въпросъ за по-сѣтне, за да зема нужнитѣ свѣдения, които се намиратъ въ Дирекцията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла и въ Канцеларията на Глав. Управитель. И тогава ще мога да дамъ нужнитѣ обяснения. (Гласове: прието).

Д-ръ Янколовъ: Ако е възможно да се отложи за въ понедѣлникъ.

Предсѣд: Дневний рѣдъ е исчерпанъ. Моля, има ли нѣкой да положи нѣщо на дневенъ рѣдъ?

Хр. Гендовичъ: Желая едно запитване твърдѣ кратко да се постави на днев.

редъ. Относи се до Дир. на Правосъдието: Първото по несправедливость единъ видъ на съдии въ областьта. Второ има вече 5—6 год. когато бѣхъ тукъ зритель въ Събранието, а сега имамъ честь да съмъ разискатель по тоя въпросъ; това никой неможе да ми го откаже. (Веселость) Мисля, че тогава вече се направи запитване за тръговското съдопроизводство. До сега не се е внесло такова нѣщо. Върху тия два въпроса ще запитамъ. (Гласове: да ги напишете.)

Предсѣд.: Моля г. Гендовичь, ако желае да се турятъ на днев. редъ, да ги даде писменно.

Тъй като днев. редъ се изчерпи, преди да се затвори днешното засѣдание, моля, да се произнесе Събранието върху днев. редъ за утрѣ.

Д-ръ Янколовъ: Предварително азъ помолихъ Събранието, да земе въ внимание рапорта на комисията за Вжтр. Дѣла.

Предсѣд.: Желае ли Събранието да бжде това на втори днев. редъ? (Желае.) Слѣдователно на 3 днев. редъ е законопроекта за хипотекитѣ. На 4 днев. редъ запитванията на г. Гендовичь, ако побърза да ги даде писменно.

Ив. П. Герджиковъ: Азъ мисля, че утрѣ неможе да се турятъ на днев. редъ запитванията на г. Гендовичь, тъй като надлѣжний директоръ го нѣма тукъ, за да ни каже кога е готовъ да отговори на неговитѣ запитвания. Слѣдъ като дойде, може г. Гендовичь да направи запитването и г. Дирек. да ги изучи и да се приготви, за да може да даде отговоръ. (Смѣхъ.)

К. Величковъ: Излишно ще бжде да се иззисква, щото надлѣжний Дирек. да е тукъ когато се направи интерпелация. Тя се вече направи. Утрѣ ако г. Дирек. не е готовъ да дойде да отговори, може да поиска отлагането, както днесь поиска г. Дир. на Вжтр. Дѣла.

Дир. Бобчевъ: Ако г. Гендовичь желае да развие своето запитване, азъ въ качеството си Дир. на Правосъдието, заявявамъ, че съмъ готовъ веднага да му отговора.

Хр. Гендовичь: Подиръ три дни желая да го направя.

Предсѣд.: Не желаете ли да се тури на днев. редъ за утрѣ?

Хр. Гендовичь: Не.

Предсѣд.: Тъй като сега се нареди днев. редъ, то г. Гендовичь подиръ 2 дни пакъ може да предложи своето запитване.

Ив. Ст. Гешовъ: Азъ мисля, че нѣма нужда да се отлага запитването, защото той вече направи своето запитване и ако се изчерпи утрѣ днев. редъ, то може и тогава да го направи. Ако ли не обича може пакъ да отложи своето запитване подиръ два дни. Или г. Гендовичь може да отлага запитването си отъ день на день, (Смѣхъ) до когато се размисли добръ и когато намѣри за по-добре да го развие.

Предсѣд.: Желае ли Събранието да се тури на днев. редъ това запитване? (Гласове: да се тури.)

(Звъни) Засѣданието се затваря.

(Край въ 4 часа.)

Предсѣдатель: **Д-ръ Г. Хакановъ**

Подпредсѣдатели: **Д. Юруковъ**, **Д-ръ Янколовъ**

Секретари: **Костовъ**, **Стоиловъ**

Началникъ на стенографическото бюро: **А. Безеншекъ**.